

דברי חיזוק

להערות: 0527663367

כתובת: rabisraelmoshe@gmail.com

שהשם עשה נסים במצרים והוציאם בעמוד אש וענן, רק כאן שאמרו המצרים אנוסה מפני ישראל כי השם נלחם להם במצרים, א"כ הם הודו שהשם נלחם להם במצרים וחזרו בהם לנוס מפניהם, א"כ לכאורה גם הם עשו תשובה, ע"ז טען מה נשתנה אלו מאלו למה לבני ישראל נמחל ולנו לא?

וע"ז אמרו לו שיש חילוק, שומה, וכי בני ישראל עבדו מתוך ישוב? הרי עבדו מתוך הפירוף, אבל התשובה שפירשו מע"ז היה מתוך ישוב הדעת היה מתוך התרווחה, כי ששה חדשים במל השיעבוד מהם כיון שהתחיל המכות. אבל המצרים היה להיפך שעבדו ע"ז מתוך הרווחה והשלווה, והתשובה היה מתוך הפירוף שנהממו בים, וע"כ אין להם זכות ולכן הם נמבעים בים אך לישראל השם עושה נסים.

כל המחלה אשר שמתי במצרים לא אשים עליך כי אני השם רופאך

רש"י מבאר ואם אשים, הרי היא כלא הושמה, כי אני השם רופאך. הרפואה של השם הרי עוקרת לגמרי את המחלה כאילו לא היתה בכלל, וזה הפשט – ואם אשים הרי היא כלא הושמה – הרי זה כמו שחכם שעוקר את הנדר מעיקרו ולא כמו בעל שרק מכאן ולהבא, כי הרפואה שלך בא מהשם ולא מבשר ודם.

למען יראו את הלהם את האכלתי אתכם בהוציא אתכם מארץ מצרים

מבאר המשך חכמה, התורה מדגישה שאדם יידע, מתי זה קרה שקבלתם מן? כשיצאתם ממצרים אפי' שלא הייתם בדרגה כ"כ גבוהה, וממילא שאדם לא יאמר לעצמו מתי זוכים להשגחה פרטית? רק כשהוא דבוק בהשי"ת ומנהיג את עצמו בדרך על טבעית, אך כל זמן שלא בא לדרגה הזו, הרי לא מגיע לו לקבל כזה שפע של ישועות והשגחה פרטית. ע"ז התורה מדגישה ואומרת לאדם תדעו מתי קבלתם את כל זה, היה זה כשיצאתם ממצרים ועוד לא הייתם בדרגות כ"כ גבוהות כבר אז קבלתם מן, וממילא כל אחד יכול בכל מצב שנמצא אם רק יחליט

ולא נחם אלוקים וכו' כי קרוב הוא

אומר המכילתא קרוב הוא הדבר שאמר השי"ת למשה בהוציאך וכו' את האלוקים וכו' קרוב הדבר לשוב מצרים.

המשך חכמה מסביר כי הושרש בליבם טעויות הע"ז וכל מושגיהם הזרים, לכן לא פעלה עליהם התגלות כבוד השם יתברך, אשר הופיע עליהם פתאום לשלש חדשים לעקור מליבם כל רע, וכשעשו להם אחדים מהם את העגל, לא היה כוח ביד אחד מהם למחות, הוין מחור כי עוד לא נחקק בליבם הוד מציאות אלוקי יחיד בלתי מושג ומשגיה על כל ומנהל כל בהנהגתו הפרטית, ולכן בליבם לא הושרש להם, אפי' שבפיהם אמרו בליבם לא חשבו כך, ואם היה מביאם תיכף אל ארץ אמורי ארץ מלאה כל פסל, אז לא נעקר מהם הציורים הרעים ומחשבת און, לכן הולכים במדבר ושם בדרך ינחנו, ונתקיים בהם ואין עימו אל נכר, שאין אצל ישראל שום שורש מאל נכר.

וזה הפשט במכילתא קרוב הוא הדבר תעבדון את האלוקים וכו' ולכן קרוב הדרך לשוב מצרים ליסודות מדעי החרטומים וכהניהם וזו הסיבה אשר עיכבן השי"ת נורא עלילות להן במדבר ארבעים שנה.

והמים להם חומה

כתוב חסר, כתוב שביקש סמאל לטבען, אמר להקב"ה לא עבדו ישראל ע"ז במדבר ואתה עושה להם נסים? מבאר המשך חכמה על הנסים שעשה להם במצרים לא טען, כיון שהיה בהם מידות טובות שלא דיברו לשון הרע והיו אוהבין זה את זה, ולכן בציבור הקב"ה עושה להם נסים, אך ביחיד כאן במים שנחלקו לד' כיתות ויש שאמרו נשוב למצרים אז בא להלשין על בני ישראל, איך אתה עושה להם נסים?

אומר המשך חכמה המתבונן יראה, שבפסוק הראשון כתוב המים להם חומה בוו, ורק בפסוק השני כתוב בלי וו, וע"ז דורש המדרש שנתמלא חימה, והביאור דבאמת השם אמר להם משכו והכוונה מע"ז והדבוק במצוות, והם עשו תשובה על ע"ז שהאמינו בהשם וכן מלו עצמם ובשר בנייהם ועבדיהם, ולכן לא היה להם לצעוק על מה

על פרשת המן

ראו כי השם נתן לכם השבת על כן הוא נותן לכם לחם יומיים

יש לפרש, התבוננו למה קבלתם שתיים, תבינו, יש לזה סיבה, כל דבר שאדם רואה וקורה לו, צריך להבין שהשם מדבר אליו, ולכן אמר להם תתבוננו מזה שקבלתם עכשיו שתי מנות, סימן שמחר יש שבת ומהר לא תקבלו, ולכן קבלתם עכשיו שתיים, ובכל דבר אדם צריך לראות את יד השם, להבין מה השם רוצה ומה מדבר אליו, וכשיתבונן ויעשה את המוטל עליו, יראה בישועת השם.

ולא יכלו לשתות מים ממרה כי מרים הם ויורהו השם עין, וישלך אל המים וימתקו המים

יש מדרש המים הומתקו, מה זה המים הומתקו מה בא לומר? וביאר אאמו"ר הגר"ד לוי שליט"א כשיש מר עם מתוק ומרגישים את המתוק, מה הפשט? המר נהפך למתוק או שהמר נשאר מר והמתוק נשאר מתוק ומרגישים את המתיקות בגלל המתיקות, למשל שותים קפה ושמים בזה סוכר, מה הפשט? למה יש מתיקות האם הקפה נהיה מתוק או שהקפה נשאר מר, אלא הסוכר מתוק ומרגישים את הסוכר? פשוט שהקפה נשאר מר, אלא מרגישים את המתיקות בגלל הסוכר.

וכאן הקב"ה אמר לשים במים אומר המדרש המים עצמם הומתקו, ולא שלא היה כאן מרירות בגלל שהרגישו את המתוק.

עוד שמעתי מאאמו"ר הגר"ד לוי שליט"א לבאר ע"ד הדרוש ולא יכלו לשתות מים ממרה, אין מים אלא תורה, אדם לא יכול לשתות – היינו ללמוד, קשה לו, הסוגיה קשה. ויורהו השם עין – השם נותן לו עינה, השלך אל המים – תשליך את עצמך לכל התורה, לכל הסוגיה הזק, ואז וימתקו המים – המים עצמם הומתקו, ולא תצטרך לחפש מתיקות אחרת שהתורה תהיה מתוקה בגלל כל מיני דברים היצונים, אלא המים עצמם הומתקו התורה עצמה מתוקה, מה אביי אומר ומה אומר רבא זה עצמו נותן מתיקות.

לקבל ע"ע עול תורה, וללכת לפי התורה, והשם יודע כוונתו להתאמץ במעוז התורה, וודאי שיעזרהו השם ולא יעזבו ויזמין פרנסתו מקודש.

כתוב במדרש בעולם הזה אמרתם לפני פעם אחת זה קלי ואנחנו, ולעתיד לבוא אתם אומרים פעמיים, שנאמר ואמר ביום ההוא הנה אלוקינו זה קוינו לו ויושיענו זה השם קוינו לו נגילה ונשמחה בישועתו, אומרים פעמיים, מה הענין שאומרים פעמיים?

אומר המשך חכמה שבעולם הזה על בשורות טובות אומר הטוב והמטיב ועל בשורות רעות אומר ברוך דיין האמת, אך בעולם הבא על הכל אומר הטוב והמטיב, כי אז יבין שהכל זה לטובה.

וכמו שאמר מו"ז מרן הגאון ר' גרשון אדלשטיין זצוק"ל שאם אדם עובר ניתוח, אמנם זה כואב, אך מבין שזה לטובתו לא כועס על המנתח, וכך בעולם הבא נבין שכל היסורים היו לטובתנו, וכך באמת אדם צריך לחיות, ולהבין שכל דעידי רחמנא לטב עביד, והכל זה לטובה.

[אדם אמר לי, שהוא לא מוחל למכוננית שהשפריצה עליו שלולית של מים והוא נרטב, ממש לא יכל להרגע מזה. אמרתי לו, אם היית יודע שזה לטובתך, ואולי נגזר עליך משהו גרוע, והשם החליף לך את זה בשלולית מים, א"כ אתה צריך לשמוח שנגמר בזה ולא במשהו אחר, והרי הכל השם עושה, ועדיין לא הצליח להרגע. המשכתי, ואמרתי לו, שכתוב בח"ה על דוד המלך שאמר, הניחו לו השם אמר לו קלל, וכתוב שבגלל זה נעשה רגל רביעי במרכבה, ורואים מכאן שאדם צריך להבין שהכל זה השם, ואם יחשוב כך יכול לזכות לדברים גדולים, ואז נחה דעתו.]

כי באמת צריך לדעת שזה ברור ופשוט, כמו שכותב החובת הלבבות בשער הבטחון, שאדם צריך לדעת שכל מה שקורה לו, הכל זה רק מאת השם יתברך, ואין מה לבעוס על אף נברא ולא להקפיד על אף אחד, כי באמת הכל זה רצון השם. אמנם אפשר לחשוב מה לתקן בעצמו. לפעמים פשוט מצילים את האדם, אדם רץ בכביש מסוכן, ומישהו צעק עליו שיזהר, וכי יש לצעוק על מי שהזהיר אותו מהסכנה בכביש? הרי אדרבה הוא הציל אותו, וא"כ צריך להודות לו ולא לצעוק עליו. וכך אדם צריך לדעת שהכל זה הקב"ה ואין מה לבעוס, ובסוף יבין איך שהכל לטובתו, ובעולם הבא יבין ויראה בחוש איך שזה היה לטובתו.]

לע"נ מו"ז מרן הגאון רבינו גרשון בן מרן הגאון רבי צבי יהודה זצוק"ל